

Elzinga

wijze kunnen dekken. De minister suggereert dat de VUT- of prepensioenontvangers hun inkomen maar moeten uitsmeren over een langere periode om zo de inkomensval wat te verzachten.

De SP-fractie vindt zo'n houding op zijn zachtst gezegd tamelijk ongepast. Zonder dat er een alternatief wordt geboden, dan wel dat er een mogelijkheid bestaat voor de betrokkenen om zelf voor het inkomensgat tijdig een voorziening te treffen – een dergelijk korte invoeringstermijn zal in veel van de genoemde gevallen daarvoor zeker te kort zijn – staat het wetsvoorstel gelijk aan gemiddeld twee weken AOW ordinair afnemen. Hoewel het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel niet in de weg staan dat beleid en wetgeving kunnen worden gewijzigd, zijn volgens mijn fractie beide beginselen in dit geval mogelijk in het geding.

Mijn fractie zal zeker tegen dit voorstel stemmen als de minister blijft volharden in de invoering ervan per 1 april. De vorige spreker heeft er echter ook op gewezen dat uitsstel flankerend beleid mogelijk maakt. Hiermee kunnen de knelpunten wellicht worden opgelost. We wachten daarom met buitengewone belangstelling de beantwoording door de minister af.

De voorzitter:

Het woord is aan de heer Van Rey, die zijn maidenspeech zal houden.

De heer Van Rey (VVD):

Voorzitter. Het is 29 jaar geleden dat ik mijn maiden-speech in de Tweede Kamer heb uitgesproken. Het onderwerp hiervan was toen de Prijzenwet. Dit was een wetsvoorstel dat uiteindelijk een doorlooptijd had van bijna een kwart eeuw. Het is nu de eerste keer dat ik de senaat mag toespreken. Ik ben blij dat de aanpassing van het tijdstip van de uitbetaling van de AOW in een veel sneller tempo gaat. Ik dank daarom de minister en de collega-senatoren die door een heldere opstelling voor vaart hebben gezorgd in de procedure. Dat stemt me tevreden. Ook als AOW-gerechtigde beschouw ik daadkracht en visie nog altijd als de beste bestuurlijke deugden. Van een noodwet is gelukkig ook al geen sprake. Zowel Willem Drees als Ko Suurhoff, de feitelijke grondleggers van de huidige AOW, had bij leven en welzijn vandaag zeer waarschijnlijk niet eens de wenkbrauwen gefronst over de wijziging van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen. Sterker nog, als de gedigitaliseerde administratie in 1957 al een feit was geweest, had dit onderwerp nu niet op de agenda gestaan. Dan was de AOW 54 jaar geleden al gewoon ingegaan op de dag dat je de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

Voor de VVD-fractie is de uitbetaling van de AOW vanaf de dag dat je 65, en straks 66 of 67, wordt, dan ook niet meer dan een logische maatregel en een rechtvaardige wetswijziging. De AOW is een recht, gekoppeld aan een leeftijd. Ik wil het daarom beslist geen verjaardagscadeau noemen, zoals het opinieblad Forum van VNO-NCW wat badinerend kopte, nadat de Tweede Kamer het wetsvoorstel had aangenomen. Om de denklijn van VNO-NCW even voort te zetten: geen weldenkend mens verwacht weken voor zijn verjaardag al cadeautjes. Je gaat ook niet midden in december rond de kerstboom zitten om samen met je familie geschenken uit te pakken. Het past dus ook niet dat de overheid maar blijft toekijken hoe gepensio-

nerden hun AOW gemiddeld twee weken eerder krijgen dan de datum waarop ze daar feitelijk recht op hebben. Het is dus tijd voor actie, zeker in een tijd waarin de overheid alles op alles moet zetten om voorzieningen, zoals de AOW, overeind te houden. Dit geldt temeer omdat de maatregel goed is voor een nettobesparing van 60 mln. Dat past precies bij de doelstelling om de overheidsuitgaven te beheersen.

Ik zet alles op een rijtje. Uitkeringsgerechtigden komen niet zonder geld te zitten. De uitkeringen lopen door tot de 65ste verjaardag. Twee derde van de cao's voorziet er al in dat het arbeidscontract wordt ontbonden op de dag dat je 65 wordt. Voor aanpassing van de overige cao's rest meer dan voldoende tijd. VUT- en prepensioenfondsen zijn zelf het beste in staat om ongewenste inkomensgevolgen voor mensen met een lopende pre- en VUT-pensioenuitkering te repareren. Zelfstandigen met een private arbeidsgeschiktheidsverzekering kunnen een beroep blijven doen op de sociale zekerheid.

De minister heeft in de memorie van antwoord laten weten dat er een mogelijkheid bestaat om de AOW-betaling eenmalig naar voren te halen. Kan de minister ons duidelijk maken hoe dit in de praktijk werkt? Is de uitvoeringsorganisatie SVB daar voldoende op voorbereid? De minister lijkt voldoende oplossingen te hebben aangedragen om te voorkomen dat er mensen zonder inkomen komen te zitten. Toch is er bezorgdheid. Dat blijkt uit brieven die de VVD van aanstaande AOW'ers heeft gekregen. Kan de minister duidelijk maken dat zo weinig mogelijk mensen tussen wal en schip vallen? Dit wetsvoorstel is wat de VVD-fractie betreft in lijn met het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel. Daar werd zojuist ook al over gesproken.

In maart van dit jaar is al duidelijkheid verschaft over de wijziging. De ingangsdatum is inmiddels verschoven van 1 januari naar 1 april 2012. Dat kost eenmalig 15 mln., maar maakt een optimale voorbereiding door pensioenfondsen en verzekeraars mogelijk. Zover de invloed van de minister reikt, zijn uitvoeringsregelingen aangepast. De VVD-fractie vraagt de minister om na aannamen van dit wetsvoorstel de Stichting van de Arbeid en alle overige betrokken partijen nogmaals te benaderen, eventueel om tot actie over te gaan en tijdig een campagne te starten om de laatste restjes ongerustheid weg te nemen.

Mijn collega Frank de Grave heeft de afgelopen week bij de financiële beschouwingen verwezen naar de publicatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau, De sociale staat van Nederland 2011. Daaruit blijkt dat inwoners van 65 jaar en ouder er de afgelopen tien jaar meer dan gemiddeld op vooruit zijn gegaan in hun kwaliteit van leven. Ook financieel zijn er positieve ontwikkelingen. In de periode 2001–2009 zijn de inkomens in Nederland reëel gestegen met 6%. Voor alleenstaande ouderen bedroeg die stijging 10%. Paren gingen er 16% op vooruit. Die inkomensverbetering is te danken aan een reële stijging van de AOW met 8% en uiteraard aan verbeterde pensioenregelingen. Anders dan vaak gedacht wordt, komt armoede bij 65-plussers weinig voor. Het Sociaal en Cultureel Planbureau meldt dat dit slechts bij 2,4% het geval is. Boven op dat goede nieuws maakte het CBS afgelopen zaterdag nog een andere ontwikkeling bekend, namelijk dat steeds meer ouderen blijven doorwerken. Op dit moment werken 141.000 AOW'ers gewoon door. Vijf jaar geleden waren dit er nog 92.000.

Ik kom tot mijn conclusie. Met de aanpassing van de Algemene Ouderdomswet vandaag zorgen we feitelijk

Van Rey

voor een AOW-betaling zoals die ooit bedoeld was. Als je 65 wordt, heb je recht op AOW. Volgens de VVD zal deze aanpassing van de ingangsdatum van de AOW de SCP-publicatie De sociale staat van Nederland 2013 dan ook op geen enkele manier negatief beïnvloeden.

De voorzitter:

Mijnheer Van Rey, mijn gelukwensen met uw maiden-speech hier in de Eerste Kamer. U hebt die uitgesproken bij een voorstel tot wijziging van de Algemene Ouderdomswet. Zelf bent u het levende bewijs dat het bereiken van de 65-jarige leeftijd niet het einde hoeft te betekenen van een buitengewoon actief leven. Dat gaf u zelf al aan. U vervult thans nog steeds politieke functies op de drie niveaus van het huis van Thorbecke.

Uw wortels liggen op de terreinen van assurance en vastgoed. Al jong richtte u op dit gebied ondernemingen op, die uw naam dragen. Al bijna veertig jaar ben u vrijwel onafgebroken lid geweest van de gemeenteraad van Roermond, de Provinciale Staten van Limburg en/of de Staten-Generaal. Het waren altijd "dubbels", zelfs "driedubbels".

U was lid van de Tweede Kamer van 1982 tot 1989 en van 1991 tot 1998, waar u woordvoerder volkshuisvesting, midden- en kleinbedrijf en financiën was en zich verder bezighield met specifiek Limburgse aangelegenheden. Hoe kan het ook anders; dat zijn we van de Limburgers gewend! U was onder meer ondervoorzitter van de parlementaire enquêtecommissie Bouwsubsidies.

In Limburg en zeker in de stad Roermond, waar u woont en werkt, kent iedereen u. Sinds 1998 bent u opnieuw wethouder in Roermond – dat was u al eerder van 1979 tot 1982 – met de portefeuille volkshuisvesting, economische ontwikkeling en ruimtelijke ordening. In deze stad hebt u een indrukwekkende staat van dienst opgebouwd als aanjager van de stedelijke bedrijvigheid, het toerisme en de werkgelegenheid. Velen weten dat het aanschijn van deze stad door uw activiteit is veranderd. Ik noem de totstandkoming van een nieuw winkelcentrum, dat tot ver over de grenzen bekend is.

U bent sinds vele jaren locoburgemeester, en het behoort onmiskenbaar tot uw vaardigheden om de vele plaatselijke belangen en netwerken bijeen te brengen rond tafels waar wordt gesproken over regionale woonvisie, het vestigingsklimaat en het gewenste beleid van stad en provincie. U bent onder meer lid van het comité van aanbeveling bij het 33-jarig jubileum van de Stadsgarde Faubourg St. Jacques.

De heer **Van Rey** (VVD):
Dat is de belangrijkste!

De voorzitter:

Het gaat hier om de stadsgarde in de bekende, middeleeuwse voorstad van Roermond. Het getal 33 staat voor drie keer elf, het narrengetal. Ook de cultuur van uw stad en streek gaat u aan het hart. Uw grote interesse voor het cultureel erfgoed, zowel stedelijke monumenten als karakteristieke landschappen, vormt een verbindende schakel in de vele nevenfuncties die u tot op heden vervult.

Als lid van de Provinciale Staten van Limburg hebt u sinds 1995 uw inzichten en contacten aangewend in debatten over de provinciale programma's. Als lid van deze Kamer zult u uw kennis en visies ongetwijfeld opnieuw opschalen van een provinciaal naar een nationaal perspectief. Dat is u inmiddels wel toevertrouwd. Ik wens u

namens ons allen een zeer plezierige vruchtbare tijd als lid van de Eerste Kamer.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Mevrouw **Klever** (PVV):

Voorzitter. Allereerst feliciteer ik collega Van Rey met zijn maidenspeech. Vandaag spreken wij over het voorstel inzake de Wet wijziging ingangsdatum AOW-ouderdomspensioen. Naar de mening van onze fractie is hier sprake van een logisch en eerlijk wetsvoorstel. De AOW-uitkering gaat voortaan in op het moment dat het recht ontstaat en is voor iedereen hetzelfde. Hiermee sluit de systematiek aan bij veel andere uitkeringsregelingen die eveneens ingaan op het moment dat het recht ingaat, zoals werknemersverzekeringen en de Wet werk en bijstand.

In de Tweede Kamer is het wetsvoorstel uitvoerig behandeld. De behandeling geeft wat ons betreft geen aanleiding tot uitgebreide beschouwingen in deze Kamer. Ik beperk mij daarom tot één aspect, waarmee onze fractie toch enige moeite heeft, namelijk het verschil tussen uitkeringsgerechtigden, personen die collectief verzekerd zijn en personen die privaat verzekerd zijn. Voor uitkeringsgerechtigden heeft de minister het goed geregeld. De uitkering loopt door tot aan de datum van het pensioen. Voor personen die collectief verzekerd zijn, waaronder de vutters en de prepensioeners, gaat de minister ervan uit dat de sociale partners hun verantwoordelijkheid nemen. Aangezien wij te maken hebben met sociale partners en niet met asociale partners, mogen wij ervan uitgaan dat deze partners inderdaad hun verantwoordelijkheid zullen nemen. Voor personen die privaat verzekerd zijn, is niets geregeld, waardoor zij de meeste kans lopen op een eenmalig inkomensgat van gemiddeld twee weken tot maximaal een maand. Concreet betekent dit het volgende.

De heer **Noten** (PvdA):

Ik werd getripped door het begrip "sociale partners" in plaats van "asociale partners". Begrijp ik goed dat mevrouw Klever beweert dat sociale partners sociaal zijn wanneer ze het niet repareren, maar dat zij de regering die het gat maakt een sociale regering vindt?

Mevrouw **Klever** (PVV):

Wij gaan ervan uit dat de sociale partners het repareren. De VUT-fondsen hebben bijvoorbeeld 750 mln. in kas. Dat heeft de minister ook betoogd. Die zouden genoeg middelen hebben om dat te repareren. Dus ja.

De heer **Noten** (PvdA):

Los van wat ze in kas hebben, weet mevrouw Klever misschien ook dat sociale partners enorm veel verplichtingen hebben aan het pensioenfront. Daarmee gaat het niet goed. Zij weet misschien ook dat de uitkeringen voor mensen die hun loopbaan gaan beëindigen onder druk staan. Wij hebben zelfs te maken met het risico van afstempelen. Dat alles gezegd hebbende; zij geeft geen antwoord op mijn vraag. De regering creëert een financieel gat bij individuen. Is dat nu sociaal of asociaal? Zij zegt dat degene die het niet repareert sociaal is. Degene die het probleem maakt, zou je toch moeten aanspreken?